

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Nagy u. Jóna-ház, 1704. sz. alatt.

Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adtnak. Bémertetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt.

Hirdetési díj: Öt-hasasos postai egyzeres beutalásért 5 Kr. — Bélyegző minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitási 4 hasasos postaiórát 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiac, Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény, egyúttal az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések.

Eljen a szabadelvű párt!

(T.) Hogy a mai ellenzékeskedés mennyire mesterségesen szított, és mennyire nem a nemzet érületéből, a nemzet lelkéből önkénytelen folyó valami, leginkább bizonyítja az az átalános ragaszkodás és közszeretet, melylyel a nemzet apraja és nagya fejedelméiről viselkedik, mert az állítják felőle: hogy alkotmányos fejedelem, és minden a nemzet akarata szerint tesz; Tiszta ellen pedig azzal szítják a gyűlöletet: hogy szolgalelkű miniszterelnök, mindent a fejedelem akarata után tesz.

Mi sír ki ebből a két állításból? Az, hogy az ellenzéki vezérek nem királyok akarnak lenni, (mert azok nem lehetnek) hanem miniszterek s így nekik oda kell működniök, hogy a király kegyet megnyerjék, a nemzet előtt meg a Tiszta népszerűségét elvegyék. A királynak tehát azt mondják: A mit te elkövetsz, az igen helyes, azt magunkéink valljuk, tehát „kormányképesek” vagyunk, azt láthatod; sőt a sarok közt értékre adják, hogy ők még hűségesebb emberei lennének, mint Tiszta Kálmán; ámde ismervén a nemzetnek még a multból fennmaradt kételyét az osztrák ház iránt, annak meg azt beszélik: Halldoz-e nemzet! Ne hidd ám, hogy ez a Tiszta a te érdekedben működik, dehogyl! Régen eladta már ez a te érdekedet a bécsi uralkodó háznak!

De hát mi ebből a tanulság? Mi ebből a rokonszenvenek vagy ellenszenvenek mesterséges szítás szerint való keletkezése? Miért lehet ebből azt következtetni: hogy a nemzet nem saját meggyőződése és benső értelme után indul és: — hogy nem saját magáért elégedetlen!

Az, hogy királyát szereti! mert hogy szereti, az bizonyos! A nemzetnek a király iránt érzett ragaszkodása félremagyarázhatatlan és nem tetetett. Fejedelmét igazán úgy tiszteli, mint derék, alkotmányos és lovagias királyt, a mint hogy az is. Az, a szó szoros értelmében; és nincs is arra eset és nem is hihetik el csak azok, kik a fejedelem karakterét nem ismerik: hogy

ő valaha kormányára olyan befolyást akarna gyakorolni, mely az alkotmány-nal ellenkezik. Ilyen eset nincs! És ha a felség személyéről van szó, ezt az ellenzék is elismeri. Nincs érdekében, hogy el ne ismerje, sőt határozottan érdekében áll, hogy minél hangosabban elismerje. — De a mint Tiszta róla van szó? Rögtön más arcot vág, rögtön sugdosni kezd, rögtön gyanúsítólág integet és mutogat Tiszta s tenyerét ajkaihoz illesztve sziszegi: „Eladta a haza érdekét a fejedelemnek.”

És hogy a nemzet egyrésze nem gondolkozik, nem a tények után indul, hanem csak arra haragszik, a kit szidnak, s hogy nem a maga érdekében, hanem azok érdekében haragszik, a kiknek Tiszta utjában áll, hát azt mutatja: hogy a miért a fejedelem nem haragszik, sőt ellenkezőleg, hát Tiszta azért gyűlöli.

De van ebben más valami is: nem érzi azokat a rettenő nagy igazságtalanságokat, melyeket mindennap elmondani hall, hanem csak úgy hallás után haragszik érte, és pedig azért Tiszta-ra, mert azokat a nagy igazságtalanságokat, melyek tulajdonképen nem történtek meg és nem léteznek, mindig a Tiszta nevével hozza összeköttetésbe a Tiszta gyűlöletet mesterségesen szító sajtó és pártvezérség.

Epen ugy van Tiszta-val az ellenzéki polgárság, mint vagyunk azzal az egyénnel, kitől hogy bizonyos okok miatt távol tartanak bennünket, hát mindent rábeszélnek. Különösen olyanra, kihez nem akarják hozzá adni a leányt; vagy nem akarják közelébe hozni a nagybácsinak a testvére fiát, mert félnek, hogy reá hagyják mindenét. — És bezzeg hányszor van eset, hogy egy is történik; és hányszor van eset, hogy ki iránt mint ismeretlen iránt, a nélkül hogy valaha ártott volna, de a rágalmak után gyűlöletet érezünk, — ha megismerkedtünk vele s nyomára jöttünk azon rosakaratra, mely e derék embert mindenáron beakarta feketíteni előtünk, hát míg az illető rágalmazót megvetjük, a rágalmazott iránti gyűlölet rokonszenvenbe és forró ragaszkodásba megy át.

Igy állnak a dolgok tökéletesen, ezt méltóztassanak beismerni. De ha ez a példa még nem elég arra, miszerint be legyen bizonyítva: hogy a mai ellenzék nem hazafias ellenzék, hát mutatok én a mai ellenzéknek hazafias ellenzékét!

Hát hazafias ellenzék volt az 1848 előtti ellenzék, és hazafias ellenzék volt az 1849 utáni ellenzék. Mikor nem miniszteri székekért, mikor nem hivatalokért ellenzékeskedtek, hanem a miniszteri székeket és hivatalokat megvetették! Mikor nem azért ellenzékeskedtek, hogy pártot csináljanak, melynek hátán lovagolnak Jeruzsálemben, hanem mert vezérek kellettek a népnek, melyet csilapítani kellett és nem lázítani, a mely nép nyögött a békák alatt és olyanok után imádkozott, kik e békák leveretését előfogják segíteni. Nem mentek azok kerületről kerületre, hordórról beszélni, hogy a nemzettel elhitesék, miként ő beteg, és éljenzessék magukat, — hanem oda mentek, a hol a békák lánczait kovácsolták, ott szálltak szembe azokkal, kik az akasztófa köteleit tartották kezeikben, és miniszteriség helyett kaptak pallost, a nép éljenezése helyett büntönyt!

Azok voltak a hazafiak! Nem hirdették újságokban az ő sajtópörös nagy martyromságokat, hanem meghaltak a népért a nélkül, hogy tudta volna a nép, és akkor álltak a nép élén, mikor a nép ügye kivánta, mikor népet nem pár tvezeire jaggattatták saját érdekükben, hanem a mikor azért kellett pártvezérré lenni: mivel a nép jajgatott!

Azok voltak a hazafiak! Azok a népért tettek, míg a mai hazafiak a néppel akarnak tétetni magukért; azok az elkezeredett nép élére álltak, hogy a nép ügyeért harcoljanak, a mostaniak elakarják keseríteni a népet, hogy a néppel harcoltassanak magukért; akkor az elégedetlenség hívta sorompóba a honfiakat, hogy küzdjenek a kormány ellen, a honfiakat hívják sorompóba az elégedetlenséget, hogy küzdjön a kormányért!

Hát méltóztatnak e most már tudni, hogy mi az igaz, és mi az ál hazafiság? Hogy mi féle ellenzék az, me-

lyet a haza hív, és miféle ellenzék az, mely a hazát hívja segítségül?

Még egyet mondok: Hol vannak az 1848 előtti időkben ellenzékét képező s még élő egyének legtöbbjei? A kormány párton! Hol vannak az 1848 előtti és 1849 utáni kormányokat támogatók legtöbbjei? A habarékon? Hol vannak az 1849 után hivatalt nem viselők legtöbbjei? A kormánypárton! Hol vannak a hivatalt viselők legtöbbjei? A szélsőbalon! Hol vannak a kipróbált megszenvedett hazafiak legtöbbjei? A kormánypárton! És ezen hazafiakat kicsufoló, s a mai ellenzékeskedéssel henczegő tucskók? A szélsőbalon! Méltóztassanak az ismert egyénekből statisztikát csinálni. A többihez nem kell kommentár!

— A budapesti zimonyi vasút kiépítésére vonatkozólag a pénzügyminiszter és a kereskedelmi miniszter az osztrák tartományi bankkal és a Fives-Lille czéggel mint vállalkozókkal kötött szerződést a már kihirdetett törvény-czikk alapján aláírták.

Választási határnapok. Választási határnapok iránt, a már eddig említettek kivál a következő megállapodások jegyezhetők föl: Junius 24: Szolnok-Dobokamegye. Hajdúmege. Junius 25: Oláhfalva, Junius 26: Udvarhelymege és Székelyudvarhely, Brassó. Junius 27: Liptómege. Újvidék városa, Kormöczbánya, Torda-Aranyosmege. Junius 28 Hevesmege. Nagyküküllőmege. Junius 29. Nagy Szeben.

Nyilt levél a „Debreczen” t. szerkesztőjéhez.

Székényessy K. ur, miután a balatoni távuszás olcsó babérai már a második kísérletnél elhervadtak, legujjabb azzal pályázik az országos emlegettetésért, hogy fölcsapott távkortestnek. Olaszországba utazott s meg-

meghalt. Felkerestem özvegyét. Nagy nyomorban volt. Elvettem. 1854-ben fiunk született. Azonnal megtudják önk, miért beszéltek nőmről és fiamról. Azonban gondolhatják már most is, hogy egy lázadónak, a ki egy lázadó özvegyét veszti nőül, nem lehet királypárti gyermeke.

A császárság alatt nem került dolgom. A rendőrség súlyos karral rendelkezett. Szét voltunk robbantva, lefegyverezve. Munkálkodtam és fiamat az atyámtól öröklött elveken neveltem... A várakozás hosszas volt... Rochefort, Gambetta, a népgyűlések ismét mozgásba hozták.

A legelső komoly alkalommal én is felléptem. Azon kis csapathoz tartoztam, mely a villettei tűzoltók laktanyáját támada meg... Csak hogy ott egy nagy ostobaságot követtek el... Szükség nélkül megölték egy tűzoltót. Elfogtak, becsuktak, de a szeptember 4-diki kormány szabaddalra helyezett, miből azt következtettem, hogy helyes volt, hogy a laktanyát ostromoltuk és hogy a tűzoltót megöltük, ha nem is volt rá szükség.

Az ostrom megkezdődött. Én kezdettől fogva a kormány ellen, a Commune pártján voltam. A városháza ellen rohantam október 31 én és január 22-én. Szerettem a lázadást a lázadásért. Felkelő, lázadó vagyok, amint azonnal be is vallottam. Nem láthatok társulatot a nélkül, hogy be ne lépnek; felkelés nélkül, hogy oda ne rohannék; torlaszt a nélkül, hogy ne cipelném oda az én követem is. Ez már véremlen van.

Aztán nem is voltam teljesen tudatlan és így szóltam magamhoz: „Csak arról van szó,

A „Debreczeni Ellenőr” tarczája.

A lázadó.

(Rajz.)

— Vádott, mondá a haditanács elnöke, tud felhozni még valamit a védelmére? — Igen ezredes ur, felelt a vádolt, ön egy kis ügyvédet rendelt hivatalból mellém, a ki az ő felfogása szerint kelt védelmemre. Engedje meg, hogy most a saját felfogásom szerint védhessem magamat.

Nevem Márton, (Lajos-József) ötven éves vagyok. Atyám lakatos mesterember volt. Egy kis boltja volt ott a Saint-Martin külváros végén és meglehetősen szegényesen ment a dolga. Édegettünk. A „National”-ból tanultam olvasni, mely — ha jól tudom — Thiers ur lapja volt.

1830. július 27-én atyám korán reggel hagyta el a házat. Este tíz órakor haldokolva hozták haza hordágyon. Golyó furta mellét keresztül. Mellette a hordágyon hevert gyévere.

— Vedd, szólt hozzám, neked adom, használd valahányszor a kormány elleni lázongásban használsz, od, mindég, mindég, mindég! Egy óra mulva meghalt. Még azon éjjel eltávoztam hazulról. Az első torlasznál megálltam és társul ajánkoztam. Egy ember vizsgált meg a fátyla fényénél. — Gyermekek! kiáltott. — Tizenöt éves sem valék. Kicsi és vézna. Így feleltem; Meglehet, hogy gyermek; de atyámat két óra előtt lőtték meg. Ő nekem

adta fegyverét. Tanítsanak meg, hogy kell azzal bánni.

Ezen pillanat óta lettem azzá a mi negyven év óta vagyok: lázadó! Harcoltam a Commune alatt, nem bátorságból, nem is a harmincz sou miatt, hanem kedvtelésből, szenvedélyből, szokásból.

1830-ban elég derekasan álltam meg helyemet a Louvre ostrománál. Az a fickó, ki a svájcziai golyózápora közt először mászta meg a rácsot, én voltam. Megkaptam a júliusi érmet, de a polgárok királyt ültették a nyakukra. Újra kellett kezdeni. Egy titkos társulatba léptem, megtanultam golyót önteni, puskaport készíteni, ... csiszoltam kissé a nevelésem és vártam.

Két évig kellett várnom. 1832. június 5-én délelben a Madeleine előtt, én voltam az első, ki Lamarque tábornok kocsiájából kifogtam a lovat. Egész nap ezt kiabáltam: Eljen Lafayette! és egész éjjel torlaszokat emeltem. Másnap reggel megtámadott a sereg. Este négy óra tájban be voltunk kerítve, megölődözve, tönkre téve a Saint-Méry templomban. Két golyó és három szurony-szúrás volt testemben, midőn a katonák egy oldalkápolna, a Saint-Jean kápolna padlatán fölszedtek. Gyakran eljártam azontul e kis kápolnába, nem imádkozni; — nem ilyen eszmékben nevelkedtem, — hanem, hogy vérem nyomát láthassam, mely még most is ott van a kőlapon.

Korom miatt csak tíz évre ítéltek. Mont-Saint-Michelbe vittek. Ez az oka, hogy az 1834 évi lázadásban nem vettem részt. Ha szabad vagyok, csak úgy megverekedtem volna a rue Transnonainban, amint a rue Saint-Méryben

verekedtem... A kormány ellen, midég, mindég, mindég! Ezek voltak atyám utolsó szavai, ez volt evangéliumom, hitvallásom! Ezt neveztem hat szóból álló katechizmusomnak. 1842-ben szabadultam meg a börtönből és újra elkezdtem a várakozást...

Következett az 1848-iki forradalom. A polgárság ostoba és gyáva volt. Sem velünk, sem ellenünk nem harcolt. Egyedül a városi őrség védte magát. Kissé nehezünkre esett a a chateau d'eau őrséget elfoglalni. Február 24-nek estéig három vagy négy óra hosszat maradtam a városháza előtt. Az ideiglenes kormány tagjai tartották felváltva beszédeket, azt mondták, hogy hősök, hogy nagy polgárok, hogy a világ legelső népe vagyunk; hogy felfűztük a zsarnokság jármát. Miután ezen szép szavakkal megjutalmaztak, egy köztársaságot csináltak, mely nem ért többet, mint az a monarchia, melyet a sirba tiportunk.

Juniusban ismét kezembem vettem fegyveremet... de ekkor nem sikerült... elfogtak, elítéltek, Cayennebe vittek. Ugy látzik, hogy ott jól viseltem magamat. Ugyeszer egy gyalogos kapitány életét mentettem meg, a ki a vízbe esett... Ezt igen szép dolognak találták... Jegyzették meg, hogy gyönyörűen lelőttem volna ezt a kapitányt, ha ő a torlasztulós oldalon állt volna; de egy ember a ki a vízbe esik, a ki haldoklik... Egy szóval: megkegyelmezték. 1852-ben tértem vissza Franciaországba az államcsíny után; elmulasztottam az 1851-iki felkelést.

Cayenneben egy jó barátom tettem szert, egy Bernard nevezetű szabóra. Hat hóval Franciaországba való visszatérésem előtt Bernard

látogatván Kossuthot — vizitjéről egyszerre számol valamennyi ellenzéki lapban. Igaznak látszik tehát a mit egy kőszá híre már rég rebesget, hogy a „függetlenségi párt”-nak most az egyszer nem sikerült rábírnai nagy hazánkfiát, hogy egy Helyföhez címzett hatalmas levéllel közvetlenül beleegyezjék az országgyűlési választások herce-hurcáiba s így csak per mopsz kellett megszöallatni Kassuth Lajost.

Nem a mi feladatunk zokonyvni, hogy e fontos missióval Szekrényessy ur bizatott meg, a ki Kossuth nagy eszméit gyaroló irályu vidéki levelekben táalaja az ellenzéki rajtó olvasói elé... de ahoz nár igen is van közünk, hogy a szébal egy nemzeti érdekü akcióit silány a l k a l m i ténynyé akar devalválni; s hogy Szekrényessy ur olyasmit referál, a mit Kossuth semmiképen nem, vagy legalább ugy ahogy Sz. ur közli s a „Debreczen” kommentálja, nem mondhatott, nem is mondott.

Igaz-e, hogy Kossuth f. évi 1881 febr. 26 án levelt irt Helyfönek, melyben szöröl-szóra ez áll: „Az én álláspontom az 1849-iki függetlenségi nyilatkozat. Én ez álláspont miatt kitagadott páriává lettem, kinek széles e világon sem hazája, sem polgári joga nincs; legfölebb csak amolyan tiszteltbeli polgár czime van, ezt is csak H.-M. Vársárhely mely hálaával fogadott kegyének köszönhetem. Mindegy; az én álláspontom a függetlenségi nyilatkozat.”

Igaz-e, hogy Kossuth 1849 apr. 14. óta folyvást rendithetlenül ez alapon állott?

Hiszí-e a t. szerkesztő ur, hogy Kossuth ma, alig három hó mulva, földalta lényével összerort történeti álláspontját, s ha nem,

Hiszí-e, hogy ez álláspont konz-quentiái békés uton, törvényes eszközökkel megvalósíthatók?

Akármelyik kérdésre marad is adós válasszal a „Debreczen”, a „rut kortesfogás” vadjá saját pártjára hull vissza, de be lesz bizonyítva egy caatlanos apropossal az is ujra, hogy a függetlenségi párt e cimhez s Kossuth nagy nevéhez egy szikrával sem formálhat több jogot, mint mi, kik hazafias tiszteltünkkel ép oly közel állunk hozzá, politikailag pedig nem sokkal álunk távolabb tőle, mint a Kossuth névvel hazafiatlanul házaló és korteskedő szébal.

Ép ezért sajnáljuk és rosraljuk azt is, hogy Szekrényessy ur most is ily idomálanul hozza szonyegre a „Debreczen” megvételét. Ugy szölván, e villából keltezőven levelét és iudítványát, a roszakaratnak módja nyílik nagy hazánkfiához Szekrényessy urnál és eaddig ismeretlen pietásánál közelebb eső helyen keresni a terv forrását, bolot fejükkkel kezesskedünk, hogy Kossuthnak és környezetének sejtelmök sincs e kortesfogásról, mely egy ily irányu mozgalom megindításával néhány kerületet vagy legalább szavazót remél hódíthatni.

Rég tisztában vagyunk, hogy a nemzeti kegyelet nem fog kitérhetni e villa megvétele elől, s ha más alakban és időben fog napirendre kerülni, filléreinkkel ott leszünk az áldozók ezrei közt minmagunk is, de most és így valódi merénylet az a Kossuth kultusz ellen.

Hogyan fogadhatna el Kossuth ily áldozatot, melyet vakmerő bizalmaskodással közvetlen közeléből ajánl egy tapintatlan látogató? A „Debreczen” t. szerkesztője saját

hogy egy szép napon teljes legyen a győzelmünk és mi kerülünk a kormányra és akkor jobb idők jönnek, mint ezek alatt az ügyvédek alatt, kik a csata alatt utánunk meneknek és a győzelem után elöttünk sietnek.”

Márczius 18. megérkezett és természetesen én is ott válek. Kiállítottam: Ejen a katonasági Barátokom az egész sereggel. Elmentem a városházára. Ott egy működésben levő kormányt találtam... Egészen ugy, mint február 24-én.

Most azt mondják önk, hogy ez a felkelés nem volt törvényes... Meglehet, de nem igen tudom, hogy miért... Kezdek megzavarodni, nem értem többé, melyik fölkelés kötelesség é: melyik bün l... Nem igen látom közöttük a különbséget.

Lövöldöztem 1871-ben a versailleiakra, a mint 1830 b n a királyi csapatokra és 1848-ban a városi örségre lövöldöztem. 1810 után megkaptam a juliusi érmet. 1848 után Lamartine békjait. Most pedig vagy száműznek, vagy kivégeznek.

Vannak fölkelések, a melyek tetszenek önknek. Oszlopokat emelnek, utczi neveket adnak nekik; kiosztanak érmeket, rangokat, méltóságokat és mi, kik a forradalmat csináltuk, mi vagyunk a nagy polgárok, a hősök, a bátrak nemzete stb. Ezzel az apró pénzzel fizetnek ki minket.

Vannak aztán más lázadások, a melyek nincsenek nyükrök. Ezek folytán száműzetés, belebezés, halál vár reánk. Lássák, ha az első után nem dicsértek volna meg annyira, talán nem követték volna el az utóbbiakat. Ha nem emelték volna a juliusi oszlopot a mi vá-

pártjának tesz szolgálatot, ha ezekre alkalmat és kielégítő kádentiát talál.

Egy vidéki olvasó.

A szébbali kortesvezérek ígéreiteiről.

Jókai Mór uzoni beszédéből.

Olvasóink bizonyára szivesen veszik, ha Jókai azon beszédének egy jelentékeny részét mutatjuk be, melyet Uzoaban mondot el választói előtt, leirhatlan lelkesedéssel. Költői gondolatokban, találó hasonlatokban és szónoki szépségeiben gazdag szónoki mű ez.

Beszédét így kezdte Jókai: Én ide csak egyedül magamba jöttem, nem hoztam magammal többképviselejt, társakat, mint a hogy szoktak járni a szébbali kortesek. A kik bizony igen jól teszik, hogy harmadmagukkal járnak, mert annak, a mit önk mondanak, csakugyan szüksege van két tanura, a ki bizonyítsa hogy igazat mondott (Derültség). Én részemről nem kételkedem abban, hogy magannak is el fogják hinni, hogy igazat mondok.

Azok a szébbali kortesvezérek ígérnek esodadolgokat, ígérnek minden hibetlent a népnek, arra számítva, hogy hisz ugy sem kell azt beváltani.

Nekem ezeknél a fényes ígéreteknel eszembe jut egy török mese, a melyben az történik, hogy egy gazdag ember egyszer egy szegény embert meglát az utcán, behívja magához lakomára, leülíti az asztalhoz és azután hoz neki, eléje tesz egy üres tálát és elmondja, hogy ebben a tálban felséges jó lett volna, „egyél belöle szegény barátom, ez a te számodra készült;” meg maga is ugy tesz, mintha ennék belöle, még az ujját is megnyalja utána s kérdi: „ugy-e jó volt szegény ember és ez ugy tesz, mintha csakugyan jó lett volna. Hoz azután más üres tálát. „Ebben barátom, edes sütemények vannak, — ugymond — néd csak, ezt magam természettem; végy belöle tetszésed szerint.” A tálban perze nincs semmi; de a szegény ember ezt is eltírte. Hoz azután egy üres palackot, tölöt belöle a pohárba és kínálja. „Igyál barátom, ez jó damaszki bor;” maga is ugy tesz, mintha innék, koczcint is vendégével, biztatja: „legyen jó kedved, barátom, daloljunk.” A szegény ember most már egyszerre csak felkel s azt mondja: no édes gazdám, te u, yan jól megtartáltál engem, már most én is megfizetek a lakomáért és azzal ad olyat az arcára, hogy három lépésre bukik hátra. (Élénk derültség.)

Akkor azután a szegény embert beviszik a kadi elé, a bíróhoz és feleltre vonják, hogy minek verkedett? Ez azt mondja: Uram ez a derék, ez a gazdag behitt engem magához gazdag ebédre és olyan erős borokat rakott elém, hogy mind a fejembe ment, én bizony nem tudom, mit cselekedtem. (Élénk derültség és tetszés.)

Epen így tesznek azok a tisztelt szöloan népvézérek.

Elmondják a jó magyar népnek, hogy mi fogna történni akkor, ha ök jutnának kormányra. Akkor mindjárt behoznák az önálló vámtörületet. De azt nem mondják meg a népnek, hogy annak az ára az volna, hogy mi a vámsorompónak az egyik oldalán megvámoljuk az osztrákoktól behozott iparcikkiket, az alatt az osztrákok a másik oldalán megvámolják a mi általunk kivitt nyers terményeket, gabonánkat, lisztünket, vágómarhánkat és az iparcikkeknek az árát az által Magyarország drágábbá teszik, a mi nyers terményeinket pedig külföldön olcsóbban kell adni, és a nép fog vele veszíteni. (Ugy van! Ugy van!)

Elmondják, hogy be akarják hozni a magyar önálló bankot. Hisz azt én is akarom, de ugy, hogy magyar pénzzel legyen alapítva, mert az ilyen pénzzel az nem lesz magyar bai k. Olcsó pénz pedig a mostani osztrák-magyar közös bank is ad mindenkinek. De ingyen pénzt a magyar bank sem adna és annak, a ki csak a szakálára kér pénzt, bizony az sem

ros-részeink elején, talán mi sem mentünk volna önközbe lerombolni a Vendöme oszlopot. Ez a kettö nem volt öszszhangzásban. Egyiknek le kellett dönteni a másikat és ez meg is történt.

Hogy miért dobtam el május 26-án az én kapitányi egyenruhám, s miért voltam zubbonyban mikor elfogtak? Tüstént megmondom. Midön megtudtam, hogy a Commune urai a helyett, hogy velünk jöttek volna lövöldözni a torlaszokra, ezres bankókat osztogattak egymásnak a városházán, borotválkoztak, festették hajukat és bevették magukat a boros pincékbe, nem akartam megtartani azt az egyenruhát, melyet tölük kaptam.

Különbösen is zavarba hozott ez a kitüntetés. Olyan ostobán hangzott: Marton kapitány. Marton lázadó; ez már egészen más. Ugy akartam végezni, a mint kezdetem, meghalni mint az apám, mint lázadó a lázadásban, mint torlaszrhös a torlasz tetején.

Nem talált a golyó. Pedig kerestem. Elfogtak. Az önköké vagyok. Csak egy kérést szeretnék kockáztatni. Van egy fiam, egy tízenhét éves gyermek, Cherbourgban van a részen... Verekedett, az igaz és ezt nem is fogja tagadni; de én adtam a fegyvert a kezébe, én mondtam neki, hogy ez a kötelesség. Hallgatott rám. Egedelmelkedett. Ez az egész büne. Ne itéljék el tu szigoruan.

Ami engem illet körmeik közt vagyok, ne eresszenek el, ezt a tanácsot adhatom. Nagyon vém vagyok a javulásra, aztán, mit kívánunk? Nem lehet változtatni a dolgon: A torlasz rosszabbik oldalán születtem.

Halévy L.

fog adni; a ki pedig tisztességes, jól fizető birtokos ember, az a mostani banktól is kaphat kölcsönt. (Helyeslés.)

Azt mondják azután, hogy ök a hadsereget külön akarják választani, hogy akkor mindjárt kevesebbe fog kerülni. De elhallgatják, hogy mi most 40%-o adunk a közös hadsereghez ujonczokban, fizetünk pedig a költségekhez csak 30%-o-t. (Ugy van!) Ha tehát elkülönítjük had-eregünket, akkor a mostani 30 millió helyett fogunk fizetni 40 et.

Ime itt vannak az üres tálak, a mikből a szébbali nagy urak gazdagon meg akarják vendégetni a szegény magyar embert. (Ugy van! Igaz! Nagy tetszés.)

De elhallgatják még a földgözt, azt, hogy mindezek, a miket ök be akarnak hozni, még csak nem is hozhatók elő a következő országgyűlésen, de még az azután következő országgyűlésen sem, mert hiszen ezek a törvények 10 esztendőre vannak hozva; 1878-ban lettek szentesítve és 1888-ig kell várni annak, a ki ezeket meg akarja változtatni. (Ugy van! Ugy van!)

A mostani bajaink tehát ugy akarnak segíteni ezek az urak, hogy mindig csak azokról a dolgokról beszélnek, a miket csak majd az 1888-iki országgyűlésen lehet megemliteni.

Vajjon nem üres tálak-e ezek uraim, melyekből meg akarják vendégetni a magyar népet? Nem megérdemelnek-e, hogy egy legyenek kifiztve ezen lakomáért, mint a hogy ki volt fizetve az a gazdag török a szegény töröktől. (Élénk helyeslés és tetszés.) Értve természetesen csak szellemileg, mert én görömbösködni nem szeretek. (Nagy derültség és tetszés.)

Hanem, tisztelt barátim, ezek az urak nem is gondolhatnak arra, hogy ök komolyan beváltásuk szavukat. Mert hisz ez csak akkor történhetik meg, ha kormányra jutnának; de arról ök bizonyosak, hogy kormányra jutni soha sem fognak. (Egy hang: Övön is attól az Isten! Élénk helyeslés.) Hiszen most vannak hetvenen az országgyűlésen, az országgyűlés tagjainak száma 444, tehát még legalább 200 választókerületet kellene meghódítani, ha azt akarnák, hogy többségre jussanak. De tudják nagyon jól, hogy ez nem fog megtörténni, annál fogva ígérhetnek minden isten csodáját a népnek; tudják ök jól, hogy beváltani azt soha sem kell. Az ö programjuknak megfelelő jelölés az, a mit látnak egy-egy korszak aajtára felírva: „Ma pénzért, holnap ingyen.” (Hosszas nagy derültség és tetszés.)

Persze, hogy az a „holnap” sohasem következik be; az a holnap, melyen a szébbaiak elvei diadalra jutnak, örökké holnap marad, az a „ma” sohasem lesz az övék. Annál fogva minden ígéreiket abban a biztos hitben tehetik a nép előtt, hogy azoknak beváltására soha sem kerül a sor, ép ugy, mint a ki oly szözetet irt bele a kötelezőnyébe, mely nincs a kalendáriumban. (Élénk ereszés és tetszés.)

Tisztelt barátim! székely testvéreim! Én nem jövök önk közö hazug ígéretekkel. Nem is jöhetek, mert az én pártom kormányon van. A mire én azt mondom: hogy megígérem, azt avután tartozom beváltani, mert én benn vagyok a kormánypartban és ígéremet, ha tettem, tartozom be is váltani. Hiszen ha csak az volna a cél: egy választókerületet a választás előtt megnyerni, hogy most a legközelebbi választásnál csináljunk többséget én nekem, hogy legyen azután nekem egy kerületem: azt tehetném én is, ígérnék isten csodáit, mindent, mint azok az urak, hogy a Külföldre gözhajókat meg léghajókat hozok, hogy én itt mindent aranynyá változtatok.

De uraim, én vissza is akarok ide jönni. (Élénk éljenzés) nekem komolyabb, nagyobb céljaim vannak azzal, hogy a Székelyföldön lépek fel képviselőjelöltnek, mint az, hogy székelyt kapjak az országgyűlésen. (Éljenzés.) Én a székely nemzet kivánságait, bajait akarom komoly tanulmányommá tenni. (Élénk éljenzés) meg akarom tudni, hogy mi a kivihető és ép azért nem ígerek semmi lehetetlent. De ígérem igenis, hogy az önk jogos kivánságait mindenütt, az országgyűlésen és a kormány előtt a legerélyesebben fogom tolmácsolni, az esetben, ha bizalmukkal megtisztelnak. (Élénk éljenzés.)

Uraim! Semmi sem könnyebb, mint ígéreket tenni. Itt ismét eszembe jut egy adoma. (Halljuk! Halljuk!) mely egy körösi és egy kecskeméti gavalér közt megtörtént esetből maradt fen. A körösi gavalér azzal dicsekedett a kecskemétinek, hogy ö bir egy olyan paripával, a melylyel egy óra alatt belovagol Keccskemétre és onnan vissza Köröszre; tudja-e azt a kecskeméti ember utána csinálni? Azt feleli rá a kecskeméti gavalér, hogy igenis, ekkorát hazudni én is tudnék, hanem lovagolni, azt nem tudok. (Élénk derültség.)

Uraim! Olyan nagyokat mondani bizony én is tudnék; de azokat lovagolni, arra nem vállalkozom. (Nagy tetszés.)

Id. gróf Károlyi István temetése.

Szerdán déiben ment végbe Föthon id. gróf Károlyi István temetése. A reggeli vasuti vonatokon és koccsion nagyszámú s díszes közönség ment Budapestről Föthra, hogy az üdvözöltnek a végítzteséget megadja. Ott voltak Tisza Kálmán miniszterelnök, Pauler s Trefort miniszterek, Majláth országbíró, gr. Cziráky János, Füssy apát, az akadémia, a Szt.-István társulat, az országos gazdasági egyesület s az irók egylegyletének küldött-ségei, Pestmegye és a főváros küldöttségei. A gyász avatal a feketével bevont házikápolnában volt felállítva. Itt egy oltárkép volt elhelyezve, mely Szent Erzsébetet ábrá-

zolja. Az Erzsébet alakja István gróf anyjának arczképe, mellette egy kis fiu, Károlyi György gróf képe 5—6 éves korából.

A holtietem d. e. 11 óra után a kastélyban beszenteltetvén (a gyászszertartást, nagyszámú segédlettel Somhegyi apát végezé), egyszerű négylovas gyászokcsira emeltetett. A temetést egyáltalán nagy egyszerűség jellemzö az elhunyt végakaratainak megfelelőleg. A koporsó egyszerű, rézből, díszítés nélkül. Koszoru nem volt a koporsón. A gyászmenetben csak egy koszoru volt, a gardatiszi karé, melyet Bossányi László vást a koporó után.

A gyászmenet a kastélyból a parkon át haladt a díszes föthi templomba, mely ünneppélyesen ki volt világítva, feketé drapériával bevonva. Itt hallottas mise mondatát s ezután a koporsó elhelyeztetett a családi sírba. Számos veterán egylet, iparos testületek zászlóikkal és nagyszámú közönség vettek részt a gyászszertartáson.

A temetésen is lépten nyomon igen sok nemeset lehetett a gróftól hallani. Negyedfél évtized óta hü pénztárnoka beszélt, hogy egy izben nagy összegeket rendelt szegények részére, s ö megkérde: „Nem lesz sok?” A gróf azt felelte: „Nekem az isten sokat adott, kötelességem tehát szüntön sokat adni a szegényeknek, mert sok éhezik köztük.” Látszóik is a köznépen, mely a kastélyt és a gyönyörü templom táját sürü tömegekben lepte el, hogy mily mélyen érezi az „öreg István gróf elvesztését.

Külföld.

A porta ragaszkodása Tuniszhoz. A portának június 11-éről kelt köriirata kijelenti, hogy a török kormány ragaszkodik Tunisra táplát jogaihoz és fönhatóságához, megújítja a tunisi bejre eözszakolt és május 12-én kelt szerződés ellen nyilvánított tiltakozását és hangszölyozza, hogy a porta soha sem fogja elismerni a francia consul követléseit és cselekedeteit, melyeknek tulajdonképen az a céljuk, hogy a tunisi ügyeket akár Tunisban, akár másutt Franciaország nevében kormányozzák. A porta reméli, hogy a hatalmak tekintete be fogják venni az idegen állam eljárása ellen emelt panaszát, mely állam ottomán alattvalók föött akar fönhatóságot gyakorolni.

A bolgár válság. Az Agence russe megczáfolja azt a hírt, hogy valamely hatalom meg fogja szállani Bulgáriát és kijelenti, hogy a berlini szerződést aláírt összes nagyhatalmak óhajják a bolgár válságnak kölcsonös tranzakció által elősegített békés megoldását.

Turkan bey rajtelyes elűnéseiről. Konstantinápolyból a következőket írják a Pol. Kor.-nek: Turkan bey származására nézve alban. A liga befolyása juttatta hatalomra és ezzel együtt el is bukott, miután a szultán azzal gyanusította, hogy Rómában titkon a liga érdekében konspirált. Parancsot kapott, hogy Konstantinápolyba jöjjön és csakhanar álltatta, hogy kegyvesztetté lön, a nélküli, hogy annak okát megtudhatta volna. Utóbb száműzték, a mennyiben kormányzónak küldötték Tekkébe. Minthogy nem volt utra való költésége, Szmirnában megállapodott, hogy pénzt szerezzen magának. Ez akkor történt, midön Midhat pasát elfogták. Utóbbi tudvalevöleg a francia konzulátus védelme alá helyezkedett és midön kérdeztek, hogy miért teite ezt, eddig fel nem derített okokból Turkan bey nevé emítette. Ez elégséges volt arra, hogy Turkan beyt elfogják. Sorsáról azóta mit sem tudnak.

Az olasz miniszterium most a választási reform kérdésével foglalkozik, első sorban De pretis a kormányt az az elhatározását jelenté ki, hogy a választási reformnál a választóképesség föltétele gyanánt az elemi iskola második osztályának bevégzését és a 19 lira adófizetését adófizetését követeli. Élénk vita után a ház nagy többséggel elhatározta a titkos szavazás és 314 szavazattal 39 ellenében elvetti Forti azon módosítását, hogy valamennyi nagykoru olasz, ki a politikai és polgári jogokat élvezi, választóképességnek nyilváníthatik.

Napi hírek.

— Urnapján tegnap reggel a róm. katólikus templomban istentisztelet tartott, mely után szokott ünneppélyes körmenet vette kezdetét. A katonagazda teljes díszben vonult ki s a postapület előtt felállva, fogadta ft. H u z i y K á r o l y prépost ur áldását.

— Muzéum. Körner Adolf városi fökapitány ur ismét egy szép állattal, az á n g o r a i m a c s k á v a l szaporította állatgyűjteményünkét. B a j d ö János, az egyletikeri csöszve pedig, kit egy földi kutyá s a kerítésével biztat meg, — egy kerti p lét (Myoxus Drya-) hozott, mely pedig elevenen. Ez utolsó állat annál becsesebb, mert nánuk oly ritkaság, hogy én itten még soha sem láttam. Mind kettöért szives köszönetet mondok. — Egyszeremind tisztelettel felkérem a közönséget, hogy a ki alkalmitag egy földi kutyát talál, legyen szives azt a muzéum számára beküldeni; már két év óta siker nélkül sürgetem erre részint tanítványaimat, részint a szöllöskerti csöszveket, holott ez n vakondok módjára a föld alatt élő kártékony állatnak oly böségében vagyunk, hogy ezelőtt magam is csaknem minden évben foghattam. Végre szives köszönetet mondok Reke Albert kocsi-gyártó urnak, ki egy kut ásására alkalmával találta sajátóságos alakú régi vas fokost ajándékozott. Kovács János tanár.

— Esküvö. Hagel (Havas) Gyula, lapunk külmunkatára július hó 5-én vezeti oltárhoz Büchler-Luzia kisasszonyt Cservényen.

Kitüntetések:
SZEGED
erdeméremmel 1876 ban.

Kitüntetések:
LONDON.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN,
(főpiacz, Sz. NAGY KÁROLY ur házában.)

Kitüntetések:
SZEKESFEHÉRVÁR
ezüstérem 1879-ben.

Kitüntetések:
DISZOKLEVÉL
1871-ben.

A LEGIZLÉSTELJESEBB BETÜKKEL UJOLAG BERENDEZVE,

készít mindenféle a törvénykezéshez megkívántató
vonalozott íveket, kereskedelmi- és üzlettudósításokat, falragaszokat, műveket minden
nyelven, tankönyveket, hirdetőlapokat;
ét-, bor- és árlapokat, diszműveket arany-, ezüst- és színnyomatban;
DISZES EGYBEKELÉSI- és LÁTOGATÓ-JEGYEKET;
gyszleveleket, számlákat, czimkéket stb. stb.

A megrendelések gyorsan, izlésteljesen beosztva és a legolcsóbb áron számíttatnak.
A papír gyári árban számíttatik.
HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZENI ELLENŐR”
politikai lapban a legolcsóbb árszámítás mellett közzé teszek.

KUTASI IMRE,
könyv- és könyvmda-tulajdonos

Magyar éjszakai vasut.

6834. sz.

Pályázati hirdetés.

A magyar éjszakai vasut társulat, a vonalain szükséges **kémény-seprő munkák kiadására** ezennel pályázatot hirdet.
Az ajánlatok folyó év június 30-dik napján déli 12 óráig a magyar éjszakai vasut vezérigazgatóságához (Budapest II kerület lánchíd utca 1. sz.) nyújtandók be.
Később érkező, vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Ajánlati feltételek a szerződési minta és a részletes feltételek a magyar éjszakai vasut vezérigazgatóságának pályafentartási irodájában Budapesten; vagy a vonalon N.-Károly, Szathmár, Huszth. S. A. Ujhely, Kassa, Csap és Bátor állomásokon székeli mérnöki szakaszok hivatalos helyiségeiben betekintheők.
Budapest, 1881. június 10-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

UJ ÉPÜLETFA-RAKTÁR!

A debreczeni n. é. közönséggel több mint 20 éven át tartó összeköttetésem arra indítottak, hogy Debreczenben a **czukorgyár mellett levő homokkerti telepen**
első tiszta-löki
ÉPÜLETFA- és DESZKARAKTÁR
czím alatt egy igen dúsan berendezett
építkezési fa-, deszka-, zsindey- stb.
raktárt nyitottam.
A n. é. közönséget mint eddig, úgy ezután is a legintányósbabb kiszolgáltatással reményelem megnyerni.

Tisztelettel
Stark Márton.

Nincs többé
tyukszem és szümölcs!

A nagysolymosi KONCZ ÁRMIN gyógyszerész által készített
TYUKSZEM- és SZÜMÖLCSIRTÓ-SZER.
mely minden étető, vagy étető szertől ment, **fajdalom nélkül** - pár nap alatt - gyógyít. Ára egy egész üveggel 1 frt. Hatásaért kezeskedem. Kapható Budapest főváros és a vidék minden gyógyszerészertárában.
Továbbá ajánlom Udvarhelyről postán megrendelhető alábbi kitűnő hatású szereket, u. m.:
"Edes magyar mustár", gyógyszerjű és ételhez való kitűnő, ára 1 nagy üveggel 70 kr. 1 literes üveggel 1 frt 70 kr.
"Szűz és köszvényeszer" biztos hatású, több elismeréssel irattal kitüntetett szer, ára 1 egy nagy üveggel 1 frt.
"Eresztő labdacsek". Mindenféle gyomorbetegség, "Kátszen jam mor", korhólyag utáni betegség ellen biztos hatású, ára 1 frt.
"Hurut-ladacsek", nátha, orr, gége, mell- és tüdő-katharisták; gyors és biztos hatású, ára 1 frt.
"Glycerin", egér, patkány, vakond, stb. itatósz. Csak a rágeszáló állatokra Ártalmatlan, háziállatokra tökéletes Ártalmatlan. Ára 1 dobozzal 50 kr.
"Tannó chinin" hajkenőcs, hajbarnító, növesztő, gondorító, mely és korpásság ellenes, ára 1 frt.
"Arczenőcs és mosdóvíz", szeplő és minden bőrbetegség ellen, kitűnő, ára 1 frt 50 kr.
"Hajszesz", hajnövesztő, gondorító, mely és fejkorpásság ellen biztos hatású, ára 1 frt.
"Keleti hajfestő-szer", ára 4 frt.
"Hajpor", tökéletes ártalmatlan, legfinomabb 1 frt.
"Vértisztító labdacsek", 1 doboz 35 kr. stb. stb.

Nagysolymosi KONCZ ANDRÁS,
gyógyszerész Székely-Udvarhelytől. (Erdély)

Van szerencsém a t. cz. közönséget értesíteni, hogy nálam új butorok, u. m.
asztalos és kárpitos munkák kaphatók és megrendelhetők
legolcsóbb áron.
Figyelmeztetem egyszersmind a t. cz. közönséget, hogy
ÜLŐ BUTOROK
saját készítményeim díszes kiállításban kaphatók.
Házi és vidéki munkák felvállaltatnak.
Raktáram Széchényi utca 1808 sz. a. a szódavíz gyárral átellenben.
Tisztelettel
Zátorszky István,
kárpitos mester.

Arlejtési hirdetés.

Szabad királyi Debreczen város által építendő „Aranybika” czimű szálloda alábbi munkáira a folyó évi július hó 1-én délelőtt 10 órákor a városház nagytermében, írásbeli zártajánlatoknak is elfogadása mellett nyilvános szóbeli arlejtés tartatik. Az írásbeli zártajánlatok a szóbeli arlejtés megkezdéséig, a költségvetési összegnek megfelelő 5% bányapénzzel ellátva, a mely készpénz vagy elfogadható értékpapír lehet, a polgármesteri hivatalhoz benyújtandók, melyekben világosan kitéendő, hogy ajánlkozó a költségvetést és feltételeket ismeri s azoknak magát mindenben aláveti. Az ajánlati összeg számokkal és betűkkel világosan kiirandó. Ezen írásbeli zárt ajánlatok a szóbeli arlejtés befejezte után nyilvánosan fel fognak bontatni.

Az arlejtési okmányok az építési irodában (Bika szálloda 10-ik ajtó) a hivatalos órákban megtekinthetők, mely feltételeket a szóbeli arlejtésben részt venni kívánók az arlejtés alkalmával aláírni tartoznak, ugyan ök kötelesek lévén ugyanakkor a fentebb már ériutott bányapénzt is letenni.

Az arlejtésre kitéendő munkák következőleg vannak költségvetésileg eloirányozva:

1. asztalos munka . . .	11366 frt 58 kr.
2. lakatos munka . . .	3506 " 50 "
3. mázólok munka . . .	3040 " 75 "
4. üveges munka . . .	4513 " 47 "
5. szobafestő munka . . .	693 " 50 "
6. fa-padozat . . .	6724 " 50 "
7. mozaik munka . . .	7813 " - "
8. hengerezett vasgerendák szállítása . . .	3884 " 38 "
9. kovácsolt vasro.télyok szállítása . . .	3230 " - "

A városi tanács fentartja magának azon jogot, mely ézerint a munkát azon vállalkozónak adhassa át, ki a vállalat kivételére nézve minden tekintetben legtöbb biztosítékot nyújt.
Ezen versenytárgyalásba való részvételre az illetők meghívotnak.
Kelt Debreczenben, 1881. jun. hó 13-án.
A városi tanács.

Dr. Szécsi
FOGPORA és SZÁJVIZE

csak az alólirt helyeken kapható. Főraktár Tamássy gyógyszerész Debreczen, raktárak Mihailovits István úrnál Debreczen, Göllt Nándor gyógytárában Debreczen, az „Arany keresz” gyógyszerész Nagyváradon, Podhraczký Ferencz N. Szalontán.
Mind a dobozokon, mind az üvegeken a felaláló s a főraktárnok neve nyomtatva van s a Dr. Szécsi pecsétjével vannak elzárva. Minden másnemű csomagolás és kiállítás utánzásra mutat.
Egy eredeti doboz fogpor 60 kr
Egy üveg szájvíz . . . 60 kr